

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **Mgr. V. D., advokát**
IČ:
se sídlem
zastoupen Mgr. Petrem Čechlovským
advokátem se sídlem Purkyňova 2476/102a, 612 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019, č. j. JMK 5772/2019, sp. zn. S-JMK 157534/2018/OD/VW,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019, č. j. JMK 5772/2019, sp. zn. S-JMK 157534/2018/OD/VW, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je *povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19.456 Kč do 3 (tří) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Petra Čechlovského, advokáta se sídlem Purkyňova 2476/102a, 612 00 Brno.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány shledaly žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla. Neznámý řidič vozidla žalobce podle nich stál příliš blízko tramvajových kolejí na ulici

Purkyňova v Brně. Podle žalobce Magistrát města Brna rozhodl o jeho přestupku předčasně. A upřel mu možnost se ve věci vyjádřit. Magistrát města Brna ani žalovaný navíc nenařídily ústní jednání, ačkoliv to žalobce navrhoval. Krajský soud proto musel posoudit, zda správní orgány neporušily procesní práva žalobce.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Dne 8. 1. 2018 kolem půl desáté dopoledne neznámý řidič nechal stát vozidlo, jež provozuje žalobce, v nedostatečné vzdálenosti od tramvajové kolejnice před domem na adrese Purkyňova 102a v Brně. Tím porušil § 27 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“). Toto ustanovení zakazuje v době od 5.00 do 19.00 hodin stání tam, kde by nezůstal mezi vozidlem a nejbližší tramvajovou kolejnicí volný jízdní pruh široký nejméně 3,5 m. Nezjištěný řidič vozidla žalobce se tím dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu.
3. Po oznámení přestupku Městskou policií Brno („městská policie“), které obsahovalo fotodokumentaci přestupku, Magistrát města Brna („Magistrát“) vyzval žalobce, aby buď Magistrátu uhradil 500 Kč anebo sdělil totožnost řidiče, který se přestupku dopustil. Žalobce uvedenou částku neuhradil a totožnost řidiče Magistrátu nesdělil. Magistrát proto věc podezření neznámého řidiče ze spáchání přestupku odložil. Dne 29. 8. 2018 vydal příkaz („příkaz Magistrátu“), kterým shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Žalobce totiž nezajistil, aby při užití jeho vozidla byly dodržovány pravidla silničního provozu. Uložil mu za to pokutu 1.500 Kč. Žalobce dne 31. 8. 2018 podal proti příkazu Magistrátu odpor („odpor žalobce“). Uvedl, že jej dále podrobně odůvodní, včetně odkazů na příslušnou judikaturu aplikovatelnou na šetřené okolnosti.
4. Magistrát následně dne 4. 9. 2018 zaslal žalobci vyrozumění o provedení dokazování mimo ústní jednání a výzvu k seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření k nim („výzva Magistrátu“). Sdělil žalobci, že shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí a vyzval ho, aby se s nimi seznámil, vyjádřil se k nim a případně navrhl jejich doplnění. Dodal, že se žalobce může s podklady pro vydání rozhodnutí seznámit na blíže určeném pracovišti Magistrátu dne 1. 10. 2018 v 8:30 hodin. Výzva obsahuje poučení o právech žalobce včetně odkazu na § 36 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád („správní řád“), podle kterého musí mít účastníci řízení příležitost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Poučil ho i o právu nahlížet do spisu podle § 38 správního řádu. Stejně tak jej poučil o podmínkách nařízení ústního jednání podle § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“).
5. Ve spise následuje protokol o provedení dokazování mimo ústní jednání a o seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 1. 10. 2018 („protokol“). Magistrát v něm konstatuje, že se žalobce na stanovenou hodinu nedostavil, neomluvil se a ani nezaslal písemné vyjádření. Z protokolu plyne, že Magistrát provedl důkazy obsažené ve spisovém materiálu. Dokazování skončil v 8:41.
6. Ve stejný den Magistrát vydal rozhodnutí pod č. j. ODSČ-93031/18-21, sp. zn. ODSČ-93031/18-SOB/V („rozhodnutí Magistrátu“). Shledal žalobce vinným, že se dopustil přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Uložil

mu opět pokutu ve výši 1.500 Kč. Po skutkové stránce rozhodnutí Magistrátu stojí na oznámení městské policie o přestupku, s ním spojené fotodokumentaci, mapovém podkladu k místu přestupku a kartě vozidla žalobce. Magistrát ve svém rozhodnutí opakuje, že se žalobce nedostavil k seznámení se s podklady, neomluvil a ani se ve věci nevyjádřil. Rozhodnutí Magistrátu odeslané a dodané do datové schránky žalobce v 9:32:06 žalobce obdržel v 9:42 téhož dne, kdy se přihlásil do své datové schránky.

7. O den později Magistrát obdržel vyjádření žalobce na výzvu Magistrátu („vyjádření na výzvu Magistrátu“). Žalobce jej zaslal poštou dne 1. 10. 2018. Vyjadřuje v něm nesouhlas s tvrzením o skutečnostech, které měly zakládat přestupek blíže neurčené osoby. Ze zjištěných skutečností nevyplývá, kdy k přestupkovému jednání nezjištěného řidiče došlo. Svá tvrzení o jiném skutkovém ději včetně důkazů o nich žalobce míní rozšířit a předložit na ústním jednání. Dodával, že ze shromážděných listin neplyne splnění znaků odpovědnosti podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu. Ze spisu neplynulo, od kdy do kdy k tvrzenému jednání docházelo, zda po celou dobu trvání tvrzeného protiprávního stavu nedošlo ke splnění podmínky podle § 125f odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu, a zda po celou dobu tohoto stavu trvalo naplnění všech znaků přestupku. Ze spisového materiálu například vůbec nešel dovodit zásah do právem chráněného zájmu, natož aby spis takový zájem dokumentoval a byl předmětem dokazování. Žalobci nebylo zřejmé, jaké jednání se přesně prošetřovalo, a proč bylo přestupkem. Poukazoval na procesní pochybení, které vylučují možnost rozhodnout o věci, aniž by se vyjasnily. V závěru žalobce opět vyjádřil vůli ke svým tvrzením doplnit další důkazní prostředky a přesvědčení, že provedení důkazů mimo ústní jednání a rozhodnutí o věci by znamenalo porušení jeho práv. Své vyjádření žalobce uzavřel žádostí o nařízení ústního jednání podle § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky.
8. Dne 10. 10. 2018 žalobce podal blanketní odvolání proti rozhodnutí Magistrátu. Dne 31. 10. 2018 žalobce své odvolání doplnil. Poukazoval v něm na procesní vadu spočívající v předčasnosti rozhodnutí Magistrátu, které Magistrát vydal bez nařízení ústního jednání. Podle žalobce výzva Magistrátu neobsahovala lhůtu k vyjádření se k podkladům, což odporovalo § 39 správního řádu. Již z jeho odporu bylo jasné, že se žalobce vyjádřit chce a že stanovení této lhůty je zapotřebí. Jakákoliv lhůta pak nemohla začít běžet dřív, než 1. 10. 2018, kdy měl žalobce možnost se s podklady seznámit. Přestože žalobce neměl stanovenou lhůtu k vyjádření, podal vyjádření na výzvu Magistrátu, v němž mj. žádal nařízení ústního jednání. Upozorňoval žalovaného, že i pokud by výzvu Magistrátu pojímal tak, že obsahuje lhůtu k vyjádření se k podkladům, pak ji žalobcem vyjádřením na výzvu Magistrátu splnil. Podle žalobce Magistrát dokonce rozhodl před stanoveným termínem k seznámení se žalobce s podklady. Z elektronického podpisu rozhodnutí Magistrátu lze vyčíst, že ho Magistrát vydal už v 8:27:02.
9. Žalovaný ovšem rozhodnutím ze dne 14. 1. 2019, č. j. JMK 5772/2019, sp. zn. S-JMK 157534/2018/OD/VW, odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí Magistrátu („rozhodnutí žalovaného“). Zaslal předtím žádost o součinnost České poště, které se dotazoval, kdy přesně žalobce podal zásilku s vyjádřením na výzvu Magistrátu. Česká pošta odpověděla, že ji žalobce podal dne 1. 10. 2018 v 18:00. Žalovaný dal žalobci možnost se k těmto skutečnostem vyjádřit. Žalobce dne 8. 1. 2019 zareagoval vyjádřením, že mu tento postup přijde nesrozumitelný. Pro danou věc v něm nespatořoval nic relevantního. Současné

v tomto vyjádření opět požádal o nařízení ústního jednání („vyjádření ke zjištění od České pošty“).

10. Žalovaný ve svém rozhodnutí shrnuje procesní vývoj věci. Zmiňuje v té souvislosti i vyjádření na výzvu Magistrátu. Možnost nahlížení do spisu a vyjádření se k podkladům k rozhodnutí není podle žalovaného povinností, ale právem účastníka řízení. Správní orgán nemá povinnost stanovovat k uskutečnění práva lhůtu. Musí pouze umožnit jeho uskutečnění. Je na správním orgánu, aby vydal rozhodnutí, až bude považovat zjištění skutkového stavu za dostatečné. Magistrát žalobce s dostatečným předstihem informoval o provádění dokazování. Žalobce se nedostavil a ani se neomluvil. Možnost využít svých práv tedy nevyužil. Pokud měl za to, že je pro uplatnění jeho práv zapotřebí nařízení ústního jednání, mohl o jeho nařízení požádat. Magistrát ho o tom poučil. Tuto žádost ovšem žalobce nevzněl. Žalobce byl pasivní. Jeho následné jednání má znaky účelové obstrukce. Vyjádření k podkladům podal až poté, co obdržel rozhodnutí Magistrátu. Učinil tak poštou, byť má datovou schránku. Odnikud pak neplyne, že by Magistrát vydal rozhodnutí před termínem dokazování mimo ústní jednání. Žalovaný pak uvedl, že odvolací řízení je přezkumem správnosti řízení vedeného v první stupni. Žalobce ovšem neuvádí žádné nové skutečnosti. Proto nebyl důvod jednání nařizovat.

III. Obsah žaloby

11. Žalobce namítá, že součástí výzvy Magistrátu byla i výzva k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí, Magistrát mu ovšem k němu nestanovil žádnou lhůtu. Podle žalobce jde o porušení § 39 správního řádu. Z odporu žalobce jasně plynulo, že se chce ve věci vyjádřit a stanovení lhůty je tedy zapotřebí. Žalobce stanovení lhůty legitimně očekával. Magistrát bez vyjádření žalobce nemohl ve věci rozhodnout.
12. Žalobce dodává, že mu lhůta k vyjádření se k podkladům nemohla začít běžet dříve než 1. 10. 2018, kdy by se mohl seznámit s podklady. Žalobce přesto v tento den podal vyjádření na výzvu Magistrátu, ve kterém požádal o nařízení ústního jednání. I pokud by výzva Magistrátu obsahovala stanovení lhůty k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí, splňovalo by vyjádření na výzvu Magistrátu lhůtu ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) a odst. 2 správního řádu. Magistrát však právo vyjádřit se ve věci před vydáním rozhodnutí žalobci zcela upřel a vydal rozhodnutí Magistrátu. Magistrát navíc rozhodl před termínem seznámení se se spisem. Z elektronické podoby rozhodnutí Magistrátu lze vyčíst, že jej Magistrát vydal a elektronicky podepsal 1. 10. 2018 v 8:27:02 hodin, tedy před termínem, který sám stanovil žalobci pro seznámení se s podklady.
13. Žalobce poté v podaném odvolání trval na nařízení ústního jednání, aby mohl žalovanému přednést věcné vyjádření k šetřenému jednání, resp. právnímu stavu kladenému mu za vinu. Žalovaný však povinnost nařídit ústní jednání ignoroval. Žádost žalobce o jeho nařízení označil za účelové obstrukce a tvrdil, že žalobce neuvádí žádné nové skutečnosti. Ano, žalobce opakoval tutéž skutečnost, že požaduje uplatnění svého zákonného práva řádně se vyjádřit při ústním jednání. Samotný věcný obsah vyjádření na výzvu Magistrátu, tedy část argumentace ve věci samé, oba správní orgány zcela pominuly. Magistrát rozhodl dříve, než uplynula lhůta pro toto vyjádření. Žalovaný pak sice s existencí tohoto vyjádření počítal, nijak se ovšem k jeho obsahu nevyjádřil kromě tvrzení, že žalobce neuvádí žádné nové skutečnosti.

IV. Vyjádření žalovaného

14. Podle žalovaného je možnost nahlížení do spisu a vyjádření se k podkladům řízení právem účastníka řízení, nikoliv jeho povinností. Je zcela v jeho dispozici, zda jej využije. Účastník řízení se může vyjadřovat k řízení po celou jeho dobu. Povinnost správního orgánu spočívá pouze v umožnění realizace tohoto práva. V přípisě ze dne 4. 9. 2018 Magistrát žalobce řádně poučil o jeho procesních právech a povinnostech. Termín 1. 10. 2018 v 8:30 stanovil pro provedení dokazování mimo ústní jednání.
15. Není povinností správního orgánu rozhodnout o přestupku v rámci či bezprostředně po skončení jednání. Je na něm, aby vydal rozhodnutí, až bude považovat zjištění skutkového stavu za dostatečné. K námitce žalobce, že Magistrát rozhodl před termínem provedení dokazování, žalovaný uvádí, že z výpisu ze spisové služby Magistrátu jasné plyne časová osa práce s dokumentem včetně času podpisu v 9:27. To ostatně nerozporuje ani údaj zasláný žalobcem, na kterém se uvádí čas 8:27 + 01:00, tedy letní čas.

V. Replika žalobce a duplika žalovaného

16. Žalobce zopakoval své dříve uplatněné námitky. Dodal také, že již z jeho odporu měla být Magistrátu zjevná nezbytnost nařízení ústního jednání pro řádné uplatnění práv žalobce a zjištění skutkového stavu. Po seznámení se s výpisem ze spisové služby Magistrátu žalobce zpochybňuje pravost této listiny. Není zřejmé kdo, jak a proč tuto listinu vytvořil.
17. Žalobce dodává, že časové razítko uváděné spolu s elektronickým podpisem čerpá hodnotu času z počítače autora podpisu. Tento (standardně v OS Windows) uvádí čas ve formátu UTC, tedy „Koordinovaného světového času“ + příslušná časová pásma. V České republice se místní čas uvádí jako UTC + 01:00 v zimním období a jako UTC + 02:00 v období letního času. V roce 2018 bylo období letního času od 25. 3. 2018 do 28. 10. 2018. Dne 1. 10. 2018 platil pro ČR letní čas. A uváděný čas 8:27 + 01:00 tak fakticky znamená, že k podpisu rozhodnutí Magistrátu došlo 1. 10. 2018 v čase 9:27 UTC, což bylo 8:27 místního času v ČR.
18. Žalovaný v duplice argumentuje, že pokud má čas formát UTC 8:27 + 01:00, znaménko plus znamená, že se číselná hodnota za znaménkem přičítá k číselné hodnotě před znaménkem. Odkázal k tomu na vysvětlení pojmu Koordinovaný světový čas na Wikipedii.

VI. Jednání ve věci

19. Dne 17. 3. 2021 se u krajského soudu konalo jednání. Oba účastníci v úvodu odkázali na písemná vyhotovení svých dosavadních podání ve věci. Krajský soud poté zrekapituloval relevantní obsah správního a soudního spisu. K důkazu poté provedl obsah výpisu ze spisové služby Magistrátu, který v průběhu řízení předložil žalovaný. Zjistil z něj přesné časy podpisu rozhodnutí Magistrátu a jeho předání výpravně k odeslání žalobci (blíže viz body 32-33 níže). Po skončení dokazování oba účastníci přednesli své závěrečné návrhy. Sám žalobce zdůraznil, že nechtěl nic víc, než aby s ním správní orgány za jeho přítomnosti věc projednaly a on tak měl příležitost – především v odvolacím řízení – osobně vznést svou obhajobu. Podle žalovaného právo žalobce vyjádřit se nebylo dotčeno,

přestože správní orgány nenařídily ústní jednání. Po krátkém přerušení krajský soud vyhlásil tento rozsudek.

VII. Posouzení věci krajským soudem

20. Žaloba splňuje podmínky své přípustnosti. Podala ji oprávněná osoba [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“)] v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.).
21. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, které byla věc původně přidělena, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodů podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci. Oba účastníci měli možnost namítnout jeho podjatost při jednání. Námitku podjatosti však nevznášeli.
22. Žaloba je částečně důvodná.
23. Žalobce vznáší celkově dvě skupiny námitek: a) že Magistrát rozhodl předčasně a upřel mu tím právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, b) že správní orgány měly ve věci k jeho návrhu nařídít ústní jednání. Krajský soud nyní tyto námitky v uvedeném pořadí vypořádá.

a) Magistrát nerozhodl předčasně a neupřel žalobci právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí
24. Žalobce namítá, že mu Magistrát upřel právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a rozhodl ve věci předčasně, dokonce před samotným termínem, který žalobci stanovil k seznámení se s podklady. Tato argumentace ovšem podle krajského soudu není důvodná.
25. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že správní orgán musí účastníka řízení poučit o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí tak, aby účastník řízení věděl, kdy správní orgán všechny podklady shromáždí ve spisu. Účelem seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí je právě možnost účastníka seznámit se s obsahem správního spisu *v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí*, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již nedojde k doplnění správního spisu o další důkazní prostředky [viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, č. j. 8 Afs 21/2009-243 (č. 2073/2010 Sb. NSS), či ze dne 13. 5. 2020, č. j. 10 As 127/2020-54, bod 15].
26. Specifikem řízení o přestupku podle úpravy přestupkového práva účinné do 30. 6. 2017 bylo, že správní orgán musel vždy nařídít jednání (§ 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích). Jinak je tomu podle dnes platného zákona odpovědnosti za přestupky [srov. jeho § 80 a část b) odůvodnění níže]. Je běžnou praxí, že se práva podle § 36 odst. 3 správního řádu realizují v návaznosti na dokazování mimo ústní jednání, po kterém vzniká účastníku řízení příležitost se seznámit s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Podle § 51 odst. 2 správního řádu jen musí správní orgán účastníky řízení o provádění důkazů mimo ústní jednání včas vyrozumět, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Této podmínce Magistrát dostál.
27. Výzvu Magistrátu žalobce obdržel 4. 9. 2018, tedy skoro měsíc před stanoveným termínem dokazování mimo ústní jednání. *Ve výzvě Magistrátu se přitom výslovně uvádí, že Magistrát již shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí a vyzývá proto žalobce, aby se s nimi seznámil, vyjádřil se k nim a případně navrhl jejich doplnění.* Poučil ho také o dalších procesních

právech a povinnostech. Ve stanovený termín dne 1. 10. 2018 již Magistrát správní spis nedoplňoval o žádné nové podklady. Pouze stávající podklady provedl zákonem předvídaným způsobem jako důkazní prostředky (shodně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 24/2013-28, bod 17, či ze dne 13. 5. 2020, č. j. 10 As 127/2020-54, bod 17). Smyslem a účelem § 36 odst. 3 správního řádu přitom je, aby účastník řízení znal všechny podklady, ze kterých správní orgán při rozhodování v jeho věci vyšel. Předpokladem použití § 36 odst. 3 správního řádu po provedení dokazování je tedy až situace, ve které skutkový stav doznal změn, zejména pokud správní orgán provedl důkazy, o nichž účastník řízení nevěděl a nemohl vědět (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2019, č. j. 10 As 79/2018-29, body 8-9, a něj navazující usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. IV. ÚS 3153/19).

28. Žalobce nemá pravdu, pokud tvrdí, že se mohl začít seznamovat s podklady rozhodnutí teprve po provedení dokazování dne 1. 10. 2018. *Ve skutečnosti mohl kdykoliv v úřední době navštívit Magistrát a s obsahem spisového materiálu se seznámit.* Nejpozději ode dne zaslání výzvy Magistrátu v něm byly všechny podklady, na nichž pak stálo rozhodnutí Magistrátu (srov. shodně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 24/2013-28, bod 18, či ze dne 13. 5. 2020, č. j. 10 As 127/2020-54, bod 19). Podklady ve spise nezískávají nějakou novou kvalitu či nějaké nové vlastnosti jen proto, že je správní orgán provedl jako důkaz mimo ústní jednání. Jsou to pořád tytéž dokumenty, na kterých se nic nezměnilo. Proto argumentace žalobce stojí na nesprávných východiscích. Magistrát jej vlastně informoval o „nejzazším termínu“ možného seznámení se spisem, po kterém už bude moci na základě v té době nashromážděného obsahu správního spisu rozhodnout.
29. Důležité je, že se žalobce provádění důkazů mimo ústní jednání nezúčastnil, ač mohl. Svoji absenci ani nijak neomluvil. *Šanci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí tedy dostal, ale včas ji nevyužil.* Jeho výklad, podle kterého mu přiměřená lhůta k vyjádření mohla začít běžet až 1. 10. 2018 po seznámení se spisem, k němuž podle něj nemohlo dojít dříve, by zpochybnil efektivitu správního řízení. *Správní orgány by totiž musely dávat nějaký další čas na hypotetické vyjádření se k podkladům rozhodnutí i těm účastníkům, kteří svých práv nevyužívají a jednání se o své vůli neúčastní* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 10 As 127/2020-54, bod 20 a 21).
30. Magistrátu proto nelze nic vytknout, pokud 1. 10. 2018 po provedení dokazování mimo ústní jednání vydal rozhodnutí. Nemusel již vyčkávat případného vyjádření žalobce, který se se spisem v mezidobí neseznámil a ke stanoveném termínu k možnému poslednímu seznámení se a vyjádření se k podkladům rozhodnutí se bez omluvy nedostavil. Magistrát proto § 36 odst. 3 ani § 39 správního řádu neporušil. Tato část námitek žalobce proto není důvodná.
31. Žalobce pak namítá, že Magistrát rozhodl ještě před termínem dokazování mimo ústní jednání, který stanovil na 1. 10. 2018 v 8:30. Časový údaj v elektronickém podpisu rozhodnutí Magistrátu totiž podle žalobce značí, že Magistrát rozhodl již v 8:27. Ani tato argumentace ovšem podle krajského soudu není důvodná.
32. Žalovaný naopak důvodně argumentuje, že čas „8:27 + 01:00“ nelze – již čistě logicky – vykládat tak, že příslušná úřední osoba podepsala rozhodnutí Magistrátu v 8:27. Nasvědčuje tomu hned několik skutečností. Protokol uvádí, že dokazování skončilo až

v 8:41. Výpis ze spisové služby Magistrátu, který krajský soud provedl při jednání, také uvádí, že Mgr. I. Š. jako příslušná úřední osoba podepsala dokument s rozhodnutím v 9:27. Krajský soud přitom nemá důvod pochybovat o údajích ve výpisu ze spisové služby Magistrátu, které předložil ve věci žalovaný. Obecná písemně vznesená námitka žalobce, že není zřejmé, kdo a jak tyto podklady pořídil, jejich hodnověrnost nevyvrací. Naopak žalovaný doložil písemnost Magistrátu, z níž plyne, že o tyto podklady požádal. Skutečnosti z nich plynoucí jsou konsistentní s dalším obsahem spisu. Z něj plyne i to, že žalobce obdržel rozhodnutí téhož dne v 9:42 prostřednictvím své datové schránky, a Magistrát mu rozhodnutí odeslal v 9:32. To se opět skutkově shoduje s informacemi ve výpisu ze spisové služby Magistrátu a odpovídá to tvrzením žalovaného o podpisu rozhodnutí Magistrátu v čase 9:27.

33. Z pohledu práva jsou každopádně relevantní pojmy *vydání rozhodnutí*, který upravuje § 71 odst. 2 správního řádu, a *oznámení rozhodnutí*, který upravuje § 72 správního řádu. V tomto případě Magistrát své rozhodnutí vydal předáním stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle § 19 správního řádu – konkrétně do datové schránky žalobce podle § 19 odst. 1 věta druhá správního řádu. Jde tedy o formu *vydání rozhodnutí* podle § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu. Podle výpisu ze spisové služby Magistrátu se tak stalo v 9:27, výpravná rozhodnutí Magistrátu převzala v 9:32, kdy Magistrát rozhodnutí i odeslal, jak prokazuje doručenka obsažená ve spise. Čas 9:42 pak určuje doručení stejnopisu rozhodnutí Magistrátu žalobci a spolu s tím i čas *oznámení rozhodnutí* ve smyslu § 72 správního řádu. Jak žalovaný správně namítá, rozhodnutí se účastníkům podle tohoto ustanovení oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou, tedy i do datové schránky. Co je tedy podle krajského soudu hlavní, *nelze důvodně argumentovat, že by Magistrát vydal své rozhodnutí před termínem dokazování mimo ústní jednání, nebo že by jej dokonce před tímto termínem žalobci oznámil.*
34. Z právě uvedeného tedy plyne, že pokud žalobce zaslal vyjádření na výzvu Magistrátu dne 1. 10. 2018 v 18:00 poštou, pak tak učinil *poté, co Magistrát své rozhodnutí vydal a oznámil jej žalobci.* Rozhodovací fáze přestupkového řízení na prvním stupni tedy více než osm hodin před odesláním vyjádření na výzvu Magistrátu skončila. Pro samotné rozhodnutí Magistrátu proto nemohlo vyjádření na výzvu Magistrátu mít vliv. Žalobce jej v této perspektivě již zaslal opožděně [srov. ovšem jeho význam pro odvolací řízení v části b) níže]. Pravidlo počítání času podle § 40 odst. 1 písm. d) a odst. 2 správního řádu zde již nelze uplatnit, i protože zde nešlo o lhůtu počítanou na dny. Opět by to zpochybňovalo efektivitu správního řízení, pokud by správní orgán sice v ranních či dopoledních hodinách určitého dlouho předem stanoveného dne provedl dokazování mimo ústní jednání, ale musel by čekat klidně i několik dalších dnů (v závislosti na rychlosti možného doručování poštou), jestli se účastník, jenž se ve stanovený termín bez omluvy nedostavil a nijak se doposud nevyjádřil, přeci jen náhodou nevyjádří.
35. Krajský soud proto shrnuje, že žalobní argumentace, podle kterého Magistrát rozhodl předčasně a upřel žalobci právo na vyjádření se k podkladům rozhodnutí, není důvodná.

b) Žalovaný porušil § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky

36. Ve své druhé skupině námitek žalobce namítá, že ani jeden ze správních orgánů nenařídil ústní jednání, byť o to žádal. Podmínky jeho nařízení obsahuje § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého „(1) Správní orgán *může* nařídít ústní jednání. (2) Správní orgán nařídí ústní jednání *na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv*; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému. O právu žádat nařízení ústního jednání musí být obviněný poučen. Správní orgán nařídí ústní jednání *i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci*. Správní orgán prvního stupně nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li obviněným mladistvý.
37. Výslovnou žádost o nařízení ústního jednání žalobce vznesl až ve vyjádření na výzvu Magistrátu. Za tuto žádost nelze považovat podaný odpor, po kterém mělo být podle žalobce Magistrátu zjevné, že je nařízení ústního jednání nezbytné pro řádné uplatnění jeho práv a zjištění stavu věci. Jak pak plyne z předcházející části odůvodnění, vyjádření na výzvu Magistrátu žalobce poslal opožděně až poté, co Magistrát své rozhodnutí vydal a oznámil jej žalobci. V řízení před Magistrátem se tedy mohl uplatnit jen § 80 odst. 2 věta třetí zákona o odpovědnosti za přestupky. *Nařízení ústního jednání v řízení před Magistrátem by musela odůvodňovat nezbytnost pro zjištění stavu věci*. Ta se v této věci v řízení před Magistrátem neukázala. Magistrátu postačovalo mimo jednání provést k důkazu důkazní prostředky obsažené ve spise, na jejichž základě měl skutkový stav za dostatečný prokázaný. Povinnost nařídít ústní jednání podle § 80 odst. 2 věta třetí zákona o odpovědnosti za přestupky proto – i v kontextu tehdejší pasivity žalobce – Magistrátu nevznikla. V této části jsou tedy námitky žalobce nedůvodné.
38. Podle krajského soudu je však situace jiná ve vztahu k odvolacímu řízení. Ustanovení § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky lze v odvolacím řízení taktéž použít [viz Jemelka, L. § 80 (Ústní jednání). In: Jemelka, L., Vetešník, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 624]]. Na to navazuje i § 97 zákona o odpovědnosti za přestupky, který dává obviněnému právo v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti nebo důkazy. I v odvolacím řízení – obzvláště v případě řízení o trestním obvinění, jímž je řízení o obvinění z přestupku – se uplatní práva na projednání věci v přítomnosti obviněného, na vyjádření k prováděným důkazům a na obhajobu ve smyslu čl. 38 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.
39. Jak také plyne z judikatury, pokud správní orgán nevyhoví žádosti obviněného z přestupku o nařízení ústního jednání, aniž vydal usnesení o zamítnutí této žádosti (§ 80 odst. 2 věta první za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky), jde o porušení procesních práv obviněného z přestupku a podstatnou vadu řízení, která může mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2020, č. j. 33 A 59/2018-68). Proti tomuto usnesení totiž lze ještě podat odvolání (srov. § 76 odst. 5 správního řádu). Skutečnost, že proti usnesení o zamítnutí žádosti obviněného z přestupku o nařízení ústního jednání je přípustný opravný prostředek, svědčí o tom, že zákonodárce usiloval o zakotvení kontrolního mechanismu proti zneužití diskrece správního orgánu v přestupkovém řízení. Jeho smyslem je mimo jiné zamezit tomu, aby docházelo ke zneužívání institutu správního uvážení v natolik zásadních otázkách, jako je garance a uplatnění procesních práv obviněného z přestupku (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2020, č. j. 33 A 59/2018-68, bod 63).

40. V projednávané věci krajský soud považuje za kriticky důležitou časovou souslednost jednotlivých úkonů žalobce a na to navazujícího postupu žalovaného. Zejména jde o procesní roli vyjádření na výzvu Magistrátu. Ze skutkových okolností této věci plyne, že jej žalobce podal poté, co mu Magistrát oznámil své rozhodnutí. Jak přitom připomíná § 37 odst. 1 správního řádu, podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak jej účastník řízení označil. Ustanovení § 83 odst. 1 věta druhá správního řádu dodává, že odvolání lze podat teprve poté, co bylo rozhodnutí vydáno. Za této situace se nabízí otázka, zda z procesního pohledu vyjádření na výzvu Magistrátu nebylo již materiálně odvoláním. Podle krajského soudu jej takto Magistrát a žalovaný podle jeho obsahu (srov. shrnutí obsahu vyjádření na výzvu Magistrátu v bodě 7 výše) a z hlediska časové posloupnosti „vydání rozhodnutí Magistrátu – oznámení rozhodnutí Magistrátu žalobci – podání vyjádření na výzvu Magistrátu“ mohli za odvolání pojmát.
41. Tak jako tak žalovaný v odvolacím řízení s vyjádřením na výzvu Magistrátu pracoval. Zjišťoval v součinnosti s Českou poštou, kdy ji žalobce poslal. Se svými zjištěními žalobce konfrontoval a dal mu možnost se k nim vyjádřit. Reagoval pak na vyjádření žalobce na výzvu Magistrátu i v odůvodnění svého rozhodnutí. Žalobce přitom ve vyjádření na výzvu Magistrátu opakovaně zdůrazňuje svoji vůli, aby ve věci proběhlo ústní jednání, na kterém by mohl předložit důkazy o tom, že skutkové dění mělo jiný průběh. Namítá například, že ze zjištěných skutečností nevyplývá, kdy k přestupkovému jednání nezjištěného řidiče došlo. Dodával, že ze shromážděných listin neplyne splnění znaků odpovědnosti podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu, či zda vůbec vznikl zásah do právem chráněného zájmu. Ke svým tvrzením vždy vyzdvihl jím vnímanou důležitost dokazování u ústního jednání, jehož nařízení v závěru navrhl. Znovu tak učinil ve svém vyjádření ke zjištění od České pošty.
42. Pokud tedy žalobce po vydání a oznámení rozhodnutí Magistrátu opakovaně žádal o nařízení ústního jednání – ať už ve vyjádření na výzvu Magistrátu či již nade vši pochybnost ve vyjádření ke zjištěním od České pošty - pak měl žalovaný postupovat podle § 80 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky. *Měl posoudit, zda je nařízení ústního jednání na požádání žalobce nezbytné k uplatnění jeho práv. A pokud dospěl k závěru, že nezbytné není, měl o tom vydat usnesení, které měl oznámit žalobci. Žalobce pak měl mít možnost proti takovému usnesení podat odvolání.* Pokud žalovaný takto nepostupoval, pak se ve světle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2020, č. j. 33 A 59/2018-68, dopustil podstatného porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s (bod 64-65 citovaného rozsudku).
43. Z judikatury Nejvyššího správního soudu lze sice dovozovat, že se závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2020, č. j. 33 A 59/2018-68, neuplatní, pokud by procesní postup žalobce vykazoval znaky obstrukčního jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2021, č. j. 2 As 212/2020-26, body 24-25). Žalovaný ve svém rozhodnutí také tvrdí, že vyjádření na výzvu Magistrátu považuje za obstrukci. Tento svůj závěr ovšem odůvodnil tím, že žalobce podal toto vyjádření až poté, co obdržel rozhodnutí Magistrátu. Druhým důvodem, pro který žalovaný označil počínání žalobce za obstrukci, bylo podání vyjádření na výzvu Magistrátu poštou namísto vlastněné datové schránky.

44. S takovým odůvodněním tvrzené obstrukce se krajský soud nemůže ztotožnit. Jak již krajský soud uvedl výše, vyjádření na výzvu Magistrátu podané po vydání a oznámení Magistrátu bylo možné podle jeho obsahu pojímat jako odvolání proti rozhodnutí Magistrátu. Je sice možné, že se žalobce tímto podáním ve skutečnosti snažil zkomplikovat procesní postup Magistrátu. Procesní ustanovení správního řádu však umožňovaly zaujetí tohoto výkladu obsahu vyjádření na výzvu Magistrátu, který je příznivější pro žalobce jako obviněného. Včetně navazujícího procesního řešení v podobě založení funkční příslušnosti žalovaného. K zaujetí tohoto výkladu vede i presumpce neviny žalobce ve smyslu čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
45. Žalobce pak neměl povinnost s Magistrátem jednat prostřednictvím datové schránky. Tato povinnost existuje jen v opačném směru (viz § 19 odst. 1 věta druhá správního řádu). Účastník řízení tedy má na výběr, jakým způsobem bude zasílat písemnosti správnímu orgánu. Ani tomuto postupu proto nelze automaticky připisovat minusové znaménko. Žalobce navíc svoji žádost o nařízení ústního jednání zopakoval ve vyjádření ke zjištění od České pošty. Tomu podle krajského soudu nelze vytknout už vůbec nic. Nelze proto uzavřít, že by žalobce postupoval obstrukčně. Tohoto standardu by podle krajského soudu dosahovaly až o mnoho intenzivnější praktiky (opakovaného) zřetelného zneužití procesních nástrojů v průběhu celého řízení, jaké zná přestupková judikatura správních soudů [srov. obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2019, č. j. 9 As 184/2019-39, pro srovnání pak viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39 (č. 3836/2019 Sb. NSS), a judikaturu tam citovanou; či rozsudek ze dne 15. 8. 2019, č. j. 10 As 36/2019-33 a mnohé jiné].
46. Žalovaný v této věci ovšem měl k dispozici nástroje, jak na žádost žalobce bez větších procesních obtíží odpovídajícím způsobem reagovat. Výše popsané důvody podle krajského soudu nepostačují k tomu, aby se zjednodušujícím odkazem na tvrzenou obstrukci z jejich použití vyvázal a zkrátil tak důležitá procesní práva žalobce. Nelze proto dovozovat, že by žalovaný neměl povinnost usnesením rozhodnout o jeho žádosti o nařízení ústního jednání podle § 80 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky.
47. Žalovaný pak také v odůvodnění svého rozhodnutí dodává, že žalobce neuvádí žádné nové skutečnosti. Proto podle něj není důvod pro nařízení ústního jednání. Obzvláště v odvolacím řízení, které se zaměřuje na přezkum postupu správního orgánu prvního stupně. Tyto důvody ovšem v první řadě mělo obsahovat ono nevydané usnesení o žádosti žalobce o nařízení ústního jednání. V druhé řadě pak krajský soud dodává, že zákon o odpovědnosti za přestupky podání této žádosti nepodmiňuje uplatněním nových skutečností, což v řízení o trestním obvinění a ve světle smyslu a účelu § 80 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky (viz bod 39 výše) hraje velmi důležitou roli. Žalobce přesto ve vyjádření na výzvu Magistrátu své lpění na nařízení ústního jednání určitým způsobem zdůvodňuje (byť je pravdou, že by mohl být konkrétnější v tom, jak tedy podle něj skutkový děj proběhl, a jaké konkrétní důkazy míní navrhnout; jeho námítky však nejsou zcela blanketní, jak by se z odůvodnění rozhodnutí žalovaného mohlo zdát). A v neposlední řadě krajský soud opakuje, že § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky lze i v odvolacím řízení použít. Dopad skutečnosti, že jde již o odvolací přezkum, se může promítnout až ve zdůvodnění usnesení, proč nebylo v konkrétní věci

třeba ústní jednání nařídit pro chybějící nezbytnost k uplatnění práv obviněného. Jestliže žalovaný takové usnesení vůbec nevydal, pak procesně pochybil (viz bod 42 výše).

48. Jestliže tedy žalobce namítá, že žalovaný porušil jeho procesní práva v reakci na žádost na nařízení ústního jednání, pak tuto námitku vznáší důvodně.
49. V dalším řízení má žalovaný tři možnosti procesního postupu: a) nařídí ústní jednání, ke kterému žalobce předvolá a dá mu tak příležitost se vyjádřit k meritu věci a svá tvrzení doložit důkazy, b) vydá usnesení podle § 80 odst. 2 věta první za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky, kterým s náležitým odůvodněním zamítne návrh žalobce na nařízení ústního jednání, a dá mu příležitost k podání odvolání proti tomuto usnesení, c) v novém meritorním rozhodnutí s náležitým odůvodněním, které se bude opírat o jiné než výše krajským soudem vyvrácené důvody, vysvětlí, proč přeci jen považuje jednání žalobce za obstrukční a nemá tak ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2021, č. j. 2 As 212/2020-26, povinnost vydávat usnesení podle § 80 odst. 2 věta první za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky.

VII. Závěr a náklady řízení

50. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaného váže právní názor krajského soudu a pokyn k dalšímu postupu vyjádřený v bodě 49 výše (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
51. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 19.456 Kč k rukám jeho zástupce. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 12.400 Kč za čtyři úkony právní služby zástupce žalobce, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“), dvou podání ve věci (žaloba a replika) [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účasti na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 3 advokátního tarifu] za čtyři úkony právní služby po 300 Kč. Zástupce žalobce také doložil registraci k DPH, o kterou v částce 2.856 Kč krajský soud přiznanou odměnu navýšil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává přímo u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 17. března 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce